

Ungdommens planprogram 2019

Vedteke av Ungdommens fylkesting 17. februar 2019

OM RAPPORTEN

Ansvarleg eining: Ungdommens fylkesutval
Kontaktinformasjon: ungdommens.fylkesutval@hfk.no
17.02.2019

Innhold

INNHold	1
DEL 1: VISJON OG VERDIAR FOR UNGDOMMENS FYLKESTING	2
Visjon	2
Verdiar	2
DEL 2: MÅL FOR PERIODEN	3
DEL 3: TILTAK	4
Opplæring og helse	4
Kultur, idrett og regional utvikling	6
Miljø og samferdsel.....	7
Eigen organisasjon	8
DEL 4: UTDJUPINGS-DOKUMENT TIL UNGDOMMENS PLANPROGRAM	10
Formål.....	10
Visjon og verdiar	10
Mål og tiltak.....	10

Del 1: Visjon og verdier for Ungdommens fylkesting

VISJON

Ungdom fører Hordaland vidare

VERDIAR

Involverande
Vi er bindeleddet mellom ungdom i Hordaland og fylkeskommunen. Vi fokuserer på eit godt samarbeid og aktiv inkludering av ungdom i politikken.

Framtidsretta
Vi ser framover og påverkar politikken i Hordaland til det beste for ungdom i framtida.

Slagkraftig
Vi kjemper hardt for at ungdom skal bli høyrd og få størst mogleg påverknadskraft i fylkespolitikken.

Del 2: Mål for perioden

Opplæring og helse

UFT meiner..

1. Gratis skuleprinsippet er svært viktig, skule og utdanning skal vere gratis.
2. Fråfallet i den vidaregåande skulen skal vere mindre enn 15 prosent.
3. Fråværsreglementet skal praktiserast likt for alle elevar ved vidaregåande skular i Hordaland. Lovleg grunn for fråvær skal vere rimeleg i samband med elevane sin kvardag.
4. God psykisk helse skal fremjast og setjast fokus på blant ungdom.
5. Det skal leggjast til rette for alternativ undervisning i den vidaregåande skulen.
6. Seksualundervisninga i den vidaregåande skule må betrast.
7. Ein skal arbeide for betre integrering på vidaregåande skular.
8. Lærelingordninga skal reflektere behovet slik at alle får moglegheit til å fullføre utdanninga.
9. Samanhengen mellom utdanning og arbeidsliv er viktig, og derfor skal elevar på yrkesfag kunne møte reelle arbeidssituasjonar.
10. Auke grensa på politisk fråvær.
11. Det skal vere fritt skuleval i Vestland fylke

Kultur, idrett og regional utvikling

UFT meiner..

1. Folkehelse er eit viktig aspekt for unge og UFT ynskjer å bidra til at folkehelsearbeidet i fylkeskommunen får innspel frå ungdom sine perspektiv
2. Kulturtilbodet til ungdom skal halde fram og forbetrast.
3. Skular i fylket skal bli meir attraktive for ungdom med fylkesbibliotek og bibliotek ved vidaregåande skule.
4. Offentlege bygg skal bli lettare tilgjengeleg for utlån, særleg fleire opne idrettsfasilitetar og fleire gratis øvingslokalar for utvikling av musikkmiljøet.
5. Arrangement tilpassa ungdom skal framhevas og forbetrast.
6. Ungdom skal medverke i prosessen av utvikling av den nye regionen.

Miljø og samferdsel

UFT meiner..

1. Hordaland fylkeskommune må arbeide for å gjere kollektivtransport meir attraktiv for ungdom.
2. Kollektivtilbodet i Hordaland bør utbetrast. Bussavgangane bør verte betre tilpassa skuletidene.
3. Hordaland fylkeskommune skal arbeide for å betre trafiksikringa for ungdom.
4. Ungdommens fylkesutval skal vere ein aktiv pådrivar innanfor klima-, energi- og miljøpolitikk i Hordaland fylkeskommune.

Eigen organisasjon

UFT meiner..

1. Ungdommens fylkesutval skal vere organisert etter ein modell som fremjar effektivt arbeid både innanfor UFU og mot HFK.
2. Kvar kommune i Hordaland skal ha eit medverknadsorgan for ungdom, til dømes ungdomsråd eller ungdommens kommunestyre, som skal ha medverknad på sakar som vedgår ungdom og deira lokalmiljø.
3. Det skal vere eit nasjonalt medverknadsorgan for ungdom. Medverknadsorgan for ungdom skal lovfestast på kommunalt, fylkeskommunalt og nasjonalt nivå. Dei tre nivåa skal med utgangspunkt i ungdomsrådskanalen henge saman og byggje på kvarande. Medverknadsorgan på fylkeskommunalt og nasjonalt nivå skal velje eit arbeidsutval som skal arbeide gjennom året. Retningslinjer skal utarbeidast i samarbeid med ungdom og gjennom desse organa skal ungdom ha reel innflytelse.
4. Samarbeid og dialog mellom Ungdommens fylkesutval og ungdomsråd/ungdommens kommunestyre er særst viktig.
5. Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval skal vere meir synleg blant ungdom og innanfor Hordaland fylkeskommune.

Kvart år skal Ungdommens fylkesutval rapportere om måla for perioden med informasjon, vurdering og forslag til tiltak for neste år.

Del 3: Tiltak

Denne delen av Ungdommens planprogram er tiltak. Den heng saman med måla for perioden (del 2), slik at alle tiltaka er underlagt eit mål. Tiltaka seier noko om kva Ungdommens fylkesutval konkret kan gjere for å oppnå måla for perioden.

OPPLÆRING OG HELSE

UFT meiner at...

1	Gratis skuleprinsippet er svært viktig. Skule og utdanning skal vere gratis
a.	UFU går imot kopi- og utskriftsavgift ved vidaregåande skular.
b.	UFU skal arbeide for at alt naudsvnt skulemateriell vert dekkja av grunnstipendet.
c.	UFU skal arbeide for stønad til elevutflukter i regi av vidaregåande skular.
d.	UFU skal arbeide for betre informasjon i den vidaregåande skulen om støtteordningar, stipend og liknande.
2	Fråfallet i den vidaregåande skulen skal vere mindre enn 15 prosent.
a.	UFU skal arbeide for fleire alternative utdanningstilbod som til dømes produksjonsskular.
3	Tannhelsetenesta skal vere god og rimeleg prisa for ungdom i fylke
a.	UFU skal arbeide for at endringar i klinikkstruktur skal skje på eit grunnlag som betrar tilbodet for ungdom.
4	God psykisk helse skal fremjast og setjast fokus på blant ungdom
a.	UFU skal arbeide for at det skal gjevast fleire midlar til helsesjukepleiarordning. Det skal vere ein helsearbeidar på skulen kvar dag, heile skuledagen.
b.	UFU skal arbeide for at det skal fastsettast at alle helsesjukepleiarar skal ha minst to årlege samtalar/presentasjonar for elevar, der det vert gjennomgått tiltak som enkeltungdom kan gjere for å betre eiga helse.
c.	UFU skal prioritere arbeid for å fremje eit mangfald av identitetar, til dømes ved å delta på Bergen
d.	UFU skal arbeide aktivt for fleire miljøtiltak på alle skular, som til dømes «miljøgruppa» på Slåtthaug vidaregåande skule, og at alle Hordalandsskular er MOT-skular. Dette skal gjerast med særleg fokus på yrkesfaglege skular.
e.	UFU skal føreslå til folkehelseplanen at alle vidaregåande skular i fylket vert pålagt å utarbeide ein plan mot mobbing, i samarbeid med skulen sine elevar og mobbeombodet i Hordaland.
5	Det skal leggjast til rette for alternativ undervisning i den vidaregåande skulen
a.	UFU skal arbeide for fleksibel studietid på fleire skular enn Amalie Skram vidaregåande skule og Olsvikåsen vidaregåande skule.
b.	UFU skal arbeide for at skulane skal tilby leksehjelp for å legge til rette for elevane.

c.	UFU skal arbeide for at dei vidaregåande skulane skal legge til rette for meir fysisk aktivitet i skulekvardagen.
d.	UFU skal arbeide aktivt for å innføre teknisk allmennfag (TAF) på fleire skular i Hordaland.

6	Seksualundervisninga i den vidaregåande skule må betrast
a.	UFU skal arbeide for ei meir omfattande seksualundervisning. Den skal vere haldningsskapande, og ha fokus på inkludering, kunnskap, betre helse og ulike legningar.
b.	UFU skal arbeide for at seksualundervisninga ved alle vidaregåande skular i fylket skal gjennomførast av helsesjukepleiar eller anna helsefagleg personell.
c.	UFU skal arbeide for å betre kjennskap til organisasjonar som arbeider for å betre seksualundervisninga i skulen.
d.	UFU skal arbeide for at innhald og mengde i undervisninga skal vere tilnærma lik på alle skular.

7	Ein skal arbeide for betre integrering på vidaregåande skular
a.	UFU skal arbeide for hyppigare norskkurs for minoritetsspråklege vidaregåandeskuleelevar, slik at fleire ungdommar med flyktning- og asylbakgrunn har betre moglegheit til å byrje tidleg med utdanninga.
b.	UFU skal arbeide for at det innførast ein obligatorisk dag, på tvers av klasser og linjer, der ein arbeider for å bli betre kjent. Dette for å betre inkluderinga i skulen.
c.	UFU skal arbeide for at det vert nytta MIKS-klassar i undervisninga for å skape god integrering i skulen.

8	Lærlingordninga skal reflektere behovet, slik at alle får moglegheit til å fullføre utdanninga.
a.	Lærlingar som ikkje består sveineprøve/fagprøve skal likevel få eit individuelt utforma kompetansebevis av arbeidsgjevar for det utførte arbeidet.

9	Sambandet mellom utdanning og arbeidsliv er viktig, og derfor skal elevar på yrkesfag kunne møte reelle arbeidssituasjonar
a.	UFU skal jobbe aktivt for å innføre vekslingsmodellen for yrkesfag i fleire skular i Hordaland.

10	Det er viktig å auke lærarane si digitale kompetanse, slik at dei kan utdanne elevar som er klare til å møte eit digitalisert arbeidsliv
a	Fleire lærarar skal få tilstrekkeleg vidareutdanning innan IKT.

11	Det skal vere fritt skuleval i Vestland fylke
a.	UFU skal arbeide for at det skal vere karakterbasert opptak (fritt skuleval) i Vestland fylke.
b.	UFU skal arbeide for at elevar ikkje skal ha urimeleg lang reiseveg til skulen.

KULTUR, IDRETT OG REGIONAL UTVIKLING

UFT meiner at...

1	Folkehelse er eit viktig aspekt for unge, og UFT ynskjer å bidra til at folkehelsearbeidet i fylket får innspel frå ungdom sine perspektiv
a.	UFU skal arbeide for at det vert arrangert førebyggjande opplæring mot rusmisbruk av relevante ungdomsorganisasjonar i dei vidaregåande skulene.
b.	UFU skal arbeide for at alle lærarar må ha grunnkurs i fyrstehjelp, og forsvarleg kompetanse innan skadar som kan oppstå ved skulen sine linjer.
c.	UFU skal føreslå til folkehelseplanen at alle vidaregåande skular bør legge til rette for prosjekt der opplæring om fysisk og psykisk helse er i fokus.
2	Kulturtilbod og andre arrangement for ungdom skal styrkast, oppretthaldast og framhevast
a.	UFU skal arbeide for fleire opne idrettsarenaer for ungdom, som til dømes «open sal»-tilbod og «Fysak».
b.	UFU skal arbeide for billegare kulturtilbod for ungdom, med rabattar på mellom anna VilVite, teater, museum, kunstutstillingar og kino.
c.	UFU skal arbeide for å gjere bibliotekbruk attraktivt for ungdom, gjennom til dømes tilpassa opningstid og U-rom eller opphaldsstad for ungdom på biblioteka.
d.	UFU skal oppretthalde eit godt samarbeid med idrettsavdelinga for å betre idrettsaktivitetar og hendingar for ungdom.
e.	UFU skal oppretthalde samarbeidet med den kulturelle skulesekken om kulturtilbod i den vidaregåande skulen, og føreslå at produksjonen skal handle om samfunnsaktuelle tema, og at det vil vere moglegheit for å komme med respons i ettertid.
f.	UFU skal arbeide for å vidareføre og utvida tilbodet bokbåten Epos aier. også i Vestland fylke.
g.	UFU skal arbeide for at kulturtilbodet i distrikta skal styrkast, oppretthaldast og fremjast. For eksempel ved å ha foredrag knytt til ei utstilling, eller ei form for hending som appellerer til ungdom i helgene.
3	Fylkesbiblioteket og bibliotek ved vidaregåande skular i fylket skal bli meir attraktive for ungdom
a.	UFU bør arbeide for at biblioteka blir meir tilpassa ungdom, særskilt ungdom som treng ressursar som grupperom til skulararbeid.
b.	UFU skal arbeide for at fylkeskommunale bibliotek skal ha høve til å tilby tenesta utstyrsbibliotek.
4	Offentlege bygg skal bli lettare tilgjengeleg for utlån, særleg fleire opne idrettsfasilitetar og fleire gratis øvingslokalar for utvikling av musikkmiljøet
a.	UFU skal arbeide for at fylkeskommunen skal gjere det lettare for ungdom å vite om og få informasjon om opne idrettsfasilitetar.
b.	UFU skal arbeide for at fylkeskommunen skal lae fleire idrettsarenaer som «Fysak».

MILJØ OG SAMFERDSEL

UFT meiner at..

1	Hordaland fylkeskommune må arbeide for å gjere kollektivtransport meir attraktiv for ungdom
a.	UFU skal arbeide for å sikre at prisen på ungdomskortet ikkje oveskrider 45% av prisen på periodeskyss for vaksne per måned.
b.	UFU skal arbeide for at månadskortet for born og studentar gjeldt i heile fylket.
c.	UFU skal arbeide for å innføre bruk av ungdomskort på strekningar innanfor fylket på regiontoga.
d.	UFU skal arbeide for å auke øvre aldersgrense på ungdomskortet til 25 år og senke den nedre aldersgrensa til 14 år.
e.	UFU skal, i samarbeid med skyss, jobbe fram ei haldningskampanje for å forhindre røyking og damping på busstoppa og terminalane i fylket.
f.	UFU skal arbeide for å få innført fleire betalingsautomatar for buss på fleire større busstasjonar.

2	Kollektivtilbodet i Hordaland bør utbetrast. Bussavgangane bør verte betre tilpassa skuletidene.
a.	UFU skal be om ei orientering frå Samferdselsavdelinga om korleis avgangar er tilpassa skuletidene, og korleis korrespondansen mellom avgangar leggjast opp.
b.	UFU kan samarbeide med ungdomsråd og fylkeskommunen om utbetring av kollektivtransportavgangar i fylket.
c.	UFU skal arbeide for at nattbusstilbodet i fylket skal både betrast og oppretthaldast, særskilt i distrikta.
d.	UFU meiner at korrespondansen mellom bussar bør qierast betre på tvers av fylkesgrenser.
e.	UFU skal arbeide for betre snøggbåtagangar frå Frekkhaug til Bergen. Båten som køyrer frå Knarvik til Bergen kan eventuelt endrast til ruta Knarvik-Frekkaug-Bergen og ha hyppigare avgangar.

3	Hordaland fylkeskommune skal arbeide for å betre trafikksikringa for ungdom.
a.	UFU skal be om ei orientering frå Samferdselsavdelinga om trafikksikring for ungdom.
b.	UFU skal halde seg orientert om saker i fylkestrafikksikringsutvalet i Hordaland og fremje saker ved trong.
c.	UFU skal arbeide for trafikksikre og miljøvennlige vegar i Hordland, samt arbeide for å redusere vedlikehaldsetterslepet på fylkesvegane.
d.	UFU skal arbeide for at det skal vere trepunktbelte på alle bussane i Hordaland.
e.	UFU skal arbeide for å gjere det meir attraktivt for ungdom i Hordaland å bruke setebelte på buss og i bil.
f.	UFU skal arbeide for at det skal verte meir attraktivt å bruke refleks.

4	Ungdommens fylkesutval skal vere ein aktiv pådrivar innanfor klima-, energi- og miljøpolitikk i Hordaland fylkeskommune
---	---

a.	UFU skal kome med uttale til Klimaplanen når den rullerast kvart år.
b.	UFU skal vere ein aktiv deltakar i Klimarådet.
c.	UFU skal arbeide for meir miljøvenlege fylkeskommunale bygg, med særlig fokus på vidaregåande skular
d.	UFU skal arbeide for å redusere kjøtforbruket ved alle fylkeskommunale bygg i Hordaland, blant anna ved å innføre kjøtfri måndag.
e.	UFU skal vere aktiv pådrivar for avfallsortering på fylkeskommunale bygg, særskild vidaregåande skular.
f.	UFU skal bidra og arbeide for papir- og plastreduksjon i fylkeskommunen.
g.	UFU skal vere ein aktiv pådrivar for miljøvenlege formar for drivstoff på bussar i fylkeskommunen.
h.	UFU kan samarbeide med miljøorganisasjonar som Natur og Ungdom, Changemaker og Framtiden i våre hender.
i.	UFU skal arbeide for nedsett pris på mat nær utløpsdato i alle kantiner i Hordaland.
j.	UFU går imot store naturinngrep som følgjer av næringsverksemd i Hordaland.

EIGEN ORGANISASJON

UFT meiner at..

1	Ungdommens fylkesutval skal vere organisert etter ein modell som fremjar effektivt arbeid både innanfor UFU og mot HFK
a.	UFU skal sjå til at alle føler seg velkomne til utvalet og at alle har moglegheit til å fremje si meining.
b.	UFU bør sende representantar til dei ulike partia sine gruppemøter når det er oppe saker som er aktuelle for UFU.
2	Medverknadsorgan for ungdom skal vere ei god plattform der ungdom skal ha reell innflytelse i samfunnsdebatten
a.	UFU skal hjelpe med rådgjeving og oppfølging av ungdomsråd i dei kommunane som ikkje har dette.
b.	UFU skal arbeide aktivt, saman med andre fylkeskommunale medverknadsorgan for ungdom, for å fremje saker.
c.	UFU skal vere ein aktiv pådrivar innan Arbeidsgruppe for oppretting av Nasjonalt Ungdomsråd.
d.	UFU skal fremje meir politisk samarbeid mellom og innan dei ulike medverknadsnivåa.
e.	UFU skal arbeide for eit tett samarbeid med relevante ungdomsorganisasjonar.
3	Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval skal vere meir synleg blant ungdom og innanfor Hordaland fylkeskommune
a.	UFU skal utarbeide ei betre heimeside med meir informasjon.
b.	UFU skal leggje ut minimum fire saker i månaden på Facebook eller Instagram.
c.	UFU skal utarbeide ein informasjonspakke for UFT som kan distribuerast på skular, arrangement, Fyl- keshuset, kulturmønstringa, osb.

d.	UFU skal ha minst seks saker i media i løpet av perioden.
e.	UFU skal presentere seg for politiske utval og avdelingar i HFK.
f.	UFU skal presentere seg og sakene til UFT på eit fylkesting og eit fylkesutval i løpet av perioden.
g.	UFU skal arrangere debatt for ungdom i fylket i samarbeid med aktuelle samarbeidspartnarar.

4	Samarbeid og dialog mellom Ungdommens fylkesutval og ungdomsråd/ungdommens kommunestyre er særst viktig
a.	UFU skal arrangere ei nettverkssamling årleg over to dagar for ungdomsråd/ungdommens kommunestyre der hovudfokuset er på samarbeid og dialog både på tvers av råda og opp mot UFU.
b.	UFU skal fremje godt samarbeid og dialog mellom Ungdommens fylkesutval og ungdomsråd/ungdommens kommunestyre gjennom ei kontaktpersonordning.
c.	UFU skal ta kontakt med alle ungdomsråda i løpet av året for å ha god dialog og rådgjeving.

Del 4: Utdjupingsdokument til Ungdommens planprogram

Formål

1.1	Ungdommens planprogram er Ungdommens fylkesting sitt øvste politiske dokument. Ungdommens planprogram inneheld sakane Ungdommens fylkesutval skal arbeide med det komande året etter at det er vedteke.
1.2	Oppstår det konflikt mellom Ungdommens planprogram og andre vedtak gjort i Ungdommens fylkesting eller Ungdommens fylkesutval, gjelder Ungdommens planprogram som Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval sin politikk. Dette er i samsvar med vedtektene til Ungdommens fylkesting.

Visjon og verdiar

2.1	Del 1 av Ungdommens planprogram skal innehalde visjon og verdiar for Ungdommens fylkesting.
2.2	Visjonen for Ungdommens fylkesting skal vere framtidsretta og vise korleis det er ynskjelig at rolla til Ungdommens fylkesting skal vere.
2.3	Verdiane til Ungdommens fylkesting skal vere gode verdiar som fortel kva som vert verdsatt av Ungdommens fylkesting. Verdiane skal beskrive sjølve kjernen i organet og korleis det skal arbeide.

Mål og tiltak

3.1	Ungdommens planprogram skal vere delt opp i fire ansvarsområder; utval for opplæring og helse, utval for kultur, idrett og regional utvikling, utval for miljø og samferdsel og eigen organisasjon.
3.2	Del 2 av Ungdommens planprogram skal innehalde mål for perioden. Dette er overordna mål over kva ungdommen i fylket ynskjer å oppnå.
3.3	Del 3 av Ungdommens planprogram skal innehalde tiltak. Denne delen heng saman med måla for perioden, slik at alle tiltaka er underlagt eit mål. Tiltaka seier noko om kva Ungdommens fylkesutval konkret kan gjere for å oppnå måla for perioden.